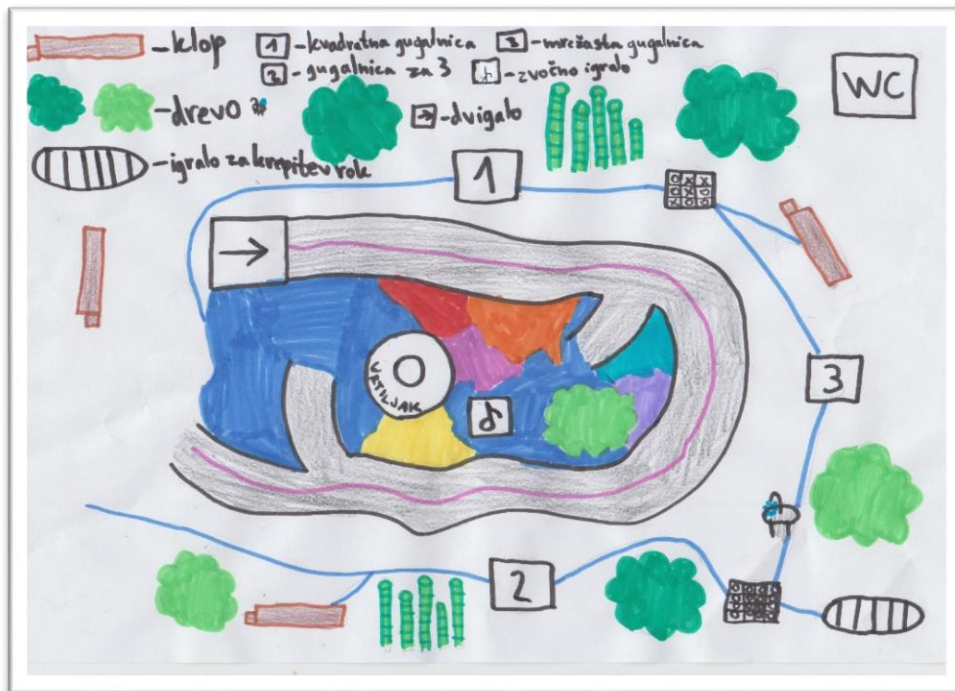

INKLUZIVNO IGRISČE

RAZISKOVALNA NALOGA

PODROČJE: sociologija, tehnika, psihologija

Učenki:

Manica BARBORIČ, 7. r.

Eva ŽIHER, 7. r.

Mentorica: Breda URANKAR

ŠOLSKO LETO 2019/2020

OSNOVNA ŠOLA DANILE KUMAR, LJUBLJANA

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujeva:

- najini mentorici ge. Bredi Urankar, ki nama je pri delu pomagala, naju spodbujala in usmerjala;
- ge. Lojzki Lušin, ker nama je dala kontakt za go. Andrejo Dolinar in go. Ano Kučan ter njenima učenkama Yfke in Rushwi, ki sta nama pomagali pri ideji vrtiljaka;
- ge. Andreji Dolinar, ker nama je pomagala pri sestavi igrišča in nama povedala, kako živijo ljudje na invalidskem vozičku;
- g. Cuglju za sprejem v Rehabilitacijskem centru Soča;
- delovnim terapeutkama za ogled igral in pogovor z otroki;
- Amadeju in lanu za njune želje in predloge;
- ge. Ani Kučan, ker nama je pomagala izboljšati idejo in nama predstavila standarde ter nove predloge;
- vsem učencem 5., 6., 7. in 9. razreda, ki so rešili najino anketo in nama s tem pomagali pri razrešitvi najinih raziskovalnih vprašanj;
- g. Janu Žihherju, ki nama je izrisal arhitekturno skico za postavitev igral;
- g. Damjanu Betonu za obrazložitev mišljenja otrok;
- ge. Brigiti Praznik Lokar, ki je raziskovalno nalogo lektorirala.

POVZETEK

Opazili sva probleme mest in jih začeli raziskovati.

Naleteli sva na problem, da v Sloveniji in na sploh po svetu ni dovolj skupnih igral za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke, da bi se lahko skupaj zabavali, povezovali in uživali ter se družili.

Pogovarjali sva se z otroki in strokovnjaki. Otroci bi se zelo radi igrali na takih igralih, saj jih primanjkuje.

Ugotovili sva, da premalo ljudi pozna taka igrišča. Zato sva začeli razvijati svojo idejo za inkluzivno igrišče. Začeli sva s skate progo, kjer bi se lahko vsi otroci vozili in zabavali na njej. Proga bi imela ob straneh ograjo za varnost. Prav tako vzpetine ne bi bile prevelike oz. ne bi imele prevelikega naklona. Proga pa bi bila ločena na dva dela z nizko ograjo, saj bi se tako otroci počutili varneje. Na progo pa bi prišli s posebnim dvigalom, ki bi bilo dovolj prostorno za invalidski voziček oz. rolko ali kolo. Med in okoli skate proge pa bi stala različna igrala, kot na primer vrtiljak, gugalnice, igralo za krepitev rok in zvočno igralo. Zraven bi stale tudi klopi za počitek in umivalnik s pitno vodo ter javno stranišče.

Na in ob igrišču bi stalo veliko rastlin za boljši razvoj čutil in naravno senco, hkrati tudi za umik pred ostalimi. Postavljene bi bile table z igrama križci in krožci ter štiri v vrsto, kjer se razvijajo matematične sposobnosti. Za podlago bi bila postavljena guma, ker je dovolj mehka, da ublaži padce, in je primerna za dostop z vozički, poleg tega lahko z določeno barvo gume določimo namen prostora.

Vsa igrala bi bila iz recikliranih materialov. Igrišče bi bilo funkcionalno in privlačno za otroke.

Ključne besede: inkluzivno igrišče, gibalno ovirani otroci, druženje otrok, igra, povezovanje

KAZALO VSEBINE

Zahvale	2
Povzetek	3
Kazalo vsebine	4
1 UVOD	5
1.1 Hipoteze	7
1.2 Raziskovalna vprašanja	7
1.3 Metodologija dela	7
2 TEORETIČNI DEL	8
3 RAZISKOVALNI DEL	16
3.1 Pogovor z gospo Andrejo Dolinar, športnico invalidko	16
3.2 Pogovor v Rehabilitacijskem centru Soča	18
3.3 Pogovor s šolskim psihologom g. Damjanom Betonom	22
3.4 Pogovor prek Skype-a z mamico dveh otrok s posebnimi potrebami	23
3.5 Pogovor z gospo dr. Ano Kučan	23
3.6 Anketa o gibalno oviranih otrocih	25
3.6.1 Rezultati in komentarji ankete	26
4 EKSPERIMENTALNI DEL	29
4.1 Najina rešitev	29
4.2 Gugalnica 1	30
4.3 Gugalnica 2	31
4.4 Gugalnica 3	32
4.5 Vrtiljak	33
4.6 Zvočne cevi	34
4.7 Skate proga	35
4.8 Table s pravili na igrišču	36
5 RAZPRAVA ALI DISKUSIJA	37
6 ZAKLJUČEK	38
7 LITERATURA	39
8 PRILOGE	40

1 UVOD

Odločili sva se, da bova pomagali pri projektu FLL, kjer je bila tema mesto prihodnosti, zato sva se odločili, da bova začeli raziskovati probleme mest. Veliko jih je, kot na primer onesnaževanje (svetlobno, zrak, promet, odpadki, hrup), presežek prebivalstva/turistov, promet, večina stvari je samo za nas, ne pa tudi za invalide, premalo stanovanj, otežen nakup stanovanj, predvsem mladim in študentom.

Najprej sva pomislili na večja mesta in začeli raziskovati Benetke. Problem je, da je mesto preobremenjeno s turisti, poleg tega ljudje obešajo ljubezenske ključavnice vse povsod, mesto je tudi zelo onesnaženo, s preveliko maso turistov in onesnaževanjem pa se uničujejo stvari, ki so ohranjene iz preteklosti, saj je mesto že staro. Zato imajo posebne turistične poti, po katerih smejo le turisti, kartice za WC, ki so plačljive, da imajo vstop v vsa javna stranišča, oddaljeno пристanišče za ladje križarke, vstopnino in omejitve restavracij s hitro prehrano. Eden od problemov pa je tudi, da ljudem ne pustijo ležati in sedeti na klopcah, ker je veliko stvari v Benetkah zavarovanih in se tako uničujejo. Vendar je nemogoče nadzorovati tako maso ljudi. Zato sva dobili idejo, da bi naredili take klopi, ki bi jih lahko postavili tja, hkrati pa ljudje ne bi mogli ležati ali sedeti na njih. Klop bi imela streho, ki bi bila tako visoka, da bi človek lahko normalno sedel, ne bi pa mogel stati. Ob strani pa bi bila naslonjala za roke, tako da ne bi mogli ležati. Na strehi pa bi bile tudi LED lučke, ki bi se zvečer prižgale, da bi lahko tudi takrat tam sedeli. Na strehi bi lahko bile sončne celice, ki bi lovile svetlobo za lučke. Ker so problem tudi odpadki, bi bil na vsaki strani klopce en koš za smeti.

Slika št. 1: Maketa klopce

Vir: Fotografija ge. Brede Urankar.

Nato sva se osredotočili na mesto, v katerem živiva – na Ljubljano.

V Ljubljani so podobni problemi kot v ostalih večjih mestih: onesnaževanje (promet, svetloba, zrak, odpadki, hrup), premalo stanovanj, ki pa so tudi predraga (predvsem za mlade in študente), preveč prebivalcev in premalo urejeno in premalo prijazno mesto za invalide.

15 % svetovne populacije ima vsaj eno motnjo (npr. duševno ali telesno, slabovidnost, motnje s sluhom, motnje z dihanjem, fizična oviranost). Več kot en milijon ljudi na svetu ima različne motnje. 60 % učencev, ki imajo motnje, je povedalo za nasilje v primerjavi s 25 % njihovih prijateljev, ki nimajo motenj. Ovirani otroci v Sloveniji: 60,7 % ima avtizem, 18,2 % ima težave z zdravjem, 14 % ima kronično bolezen, sledijo jim psihično ovirani otroci, nato so otroci s slabšim sluhom, za njimi so mentalno ovirani otroci, najmanj pa je vizualno oviranih otrok.

Zaznali sva, da so gibalno ovirani otroci prikrajšani za druženje s svojimi vrstniki. Razmišljali sva, da bi se otroci najbolje družili ob igri, kjer bi se zabavali in se sproščali.

Začeli sva razvijati idejo o skupnih igralih za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke. V našem mestu takih igral še ni. Na spletnih straneh sva odkrili, da obstajajo večinoma gugalnice, nekaj pa je tudi vrtiljakov.

Sliki št. 2 in 3: Ideja za tobogan

Vir: Fotografija ge. Brede Urankar.

Odločili sva se za tobogan, ki še ne obstaja. Gibalno ovirani bi se presedel v košaro s kolesčki in se zapeljal v dvigalo, ki ga dvigne do vrha tobogana. Tobogan bi imel tirnice za košaro. Košara bi bila pripeta z vrvicami, ki bi jo varovale. Iz dvigala bi se otrok s košaro spustil po toboganu. Vzporedno pa bi bil še en tobogan za gibalno neovirane otroke. Po tem toboganu bi se lahko gibalno oviran otrok in gibalno neoviran otrok istočasno peljala po toboganu.

1.1 Hipoteze

1. Ali so v Sloveniji potrebna igrala za gibalno ovirane in neovirane otroke skupaj? DRŽI.
2. Ali je dobro, da se gibalno ovirani in gibalno neovirani otroci družijo med seboj? DRŽI.
3. Večina anketiranih učencev ne pozna skupnih igral ali skupnega igrišča za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke. DRŽI.

1.2 Raziskovalna vprašanja

1. Kaj mora vsebovati igrišče za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke?
2. Kaj vzpodbuja razvoj pri gibalno oviranih in gibalno neoviranih otrocih?
3. Kakšna igrala že obstajajo?
4. Kakšna morajo biti igrala za vključevanje vseh otrok v igro?
5. Kako zagotoviti igralo, kjer se bodo otroci lahko povezali in sodelovali med seboj?

1.3 Metodologija dela

Delo z besedili (spletne strani, diplomska naloga).

Anketiranje.

Obdelava podatkov (prikaz rezultatov s tabelami in krožnimi diagrami).

Praktično delo – oblikovanje igrišča in igral za gibalno ovirane ter gibalno neovirane otroke.

Strokovnjaki – pogovor, pridobitev pomembnih informacij.

2 TEORETIČNI DEL

INKLUZIVNO IGRIŠČE

Inkluzija je možnost vključitev otrok s posebnimi potrebami v običajna okolja, pomembnost občutka pripadnosti, sobivanja in svobodna izbira vsakega posameznika. Inkluzivno igrišče spodbuja psihofizični in socialni razvoj otrok.

Prostor mora biti oblikovan tako, da bo funkcionalen in hkrati fleksibilen. Spodbujati bi moral psihofizični in socialni razvoj otrok, različnih po starosti in posebnih potrebah.

Otroci se morajo v prostoru počutiti varne, sproščene in svobodne. Prostor je namenjen tudi urjenju in spoznavanju lastnih gibalnih sposobnosti, pridobivanju izkušenj, telesnemu zdravju, nuditi mora izbiro različnih dejavnosti, omogočati socialne stike in biti obenem tudi prostor, kamor se otrok lahko umakne. Otroci morajo imeti dobre pogoje za igro in učenje ter možnost navezovanja medsebojnih stikov.

Pomembno je, da imajo uporabniki dostop do zunanjih površin. Cilj je, da so na igralih in v okolici enake možnosti za vključevanje v dejavnosti in igro ne glede na spol, nacionalno pripadnost, kulturo, vero ...

Otroci morajo pridobiti izkušnje in veselje, morajo raziskovati in odkrivati. Vključevanje otrok s posebnimi potrebami med druge vrstnike omogoča razvoj njihovih zmožnosti, hkrati pa sprejemanje in priznavanje drugačnosti in motenj. Obenem daje, tako njim kot drugim otrokom in odraslim, možnost za razumevanje in spoštovanje vsakega človeka kot enkratnega in vrednega posameznika.

Otrokom je treba zagotoviti prostor za počitek – npr. klop.

Veliko pridobijo tudi njihovi vrstniki, ki razvijajo razumevanje za težave in postajajo bolj občutljivi za potrebe drugih, postajajo odprti za drugačnost in razlike. Spoznavajo, da lahko težave premagujejo in so uspešni, razvijajo večjo odgovornost in samozaupanje. S pridobljenimi izkušnjami se učijo mišljenja in poskušajo reševati probleme, s katerimi se srečujejo.

Igrišče zagotavlja: rast samozavesti z razvijanjem novih veščin, rast samozavedanja in samospoštovanja, telesno in mentalno zdravje, druženje z drugimi otroki, spodbujanje domišljije, neodvisnosti in ustvarjalnosti, priložnost otrokom različnih sposobnosti in kultur, da se igrajo skupaj, rast na področju socializacije in učenja, grajenje odpornosti pri reševanju problemov, tveganju in spopadanju z novimi situacijami, priložnosti učenja in spoznavanja naravnega okolja in širše skupnosti.

Gugalnice morajo biti nameščene v zavarovanem ali ograjenem prostoru. Podlaga mora biti mehka, saj pogosto pride do padcev in skokov z višine. Sedeži so usnjeni, gumijasti ali iz plastike.

Slike št. 4 in 5: Gugalnica gnezdo

Vir: <https://www.mimovrste.com/gugalnice>.

Slika št. 6: Gugalnica gnezdo

Slika št. 7: Veseli otroci se gugajo

Vir: <https://www.skuponi.si/?grouponid=3400>.

Vir: <http://www.sportnatrgovina.si/oprema-za-igrisca?cat=288&dir=asc&order=price>.

Prikazane gugalnice so zanimive in uporabne, tako za manjše otroke kot starejše, uporablja jih lahko več otrok skupaj ali individualno, stoje ali sede, pri gibalno oviranih otrocih je ob skupni rabi gugal tudi ta prednost, da jih zibajo drugi.

Na sliki je vrtiljak, ki dopušča uporabo tudi otrokom na vozičkih, je enostaven in na pogled ne deluje, kot da je namenjen uporabi za otroke na invalidskih vozičkih.

Sliki št. 8 in 9: Vrtiljak za gibalno ovirane in neovirane otroke

Vir: <https://www.curbed.com/2018/7/20/17582148/accessible-playgrounds-design-ada-standards-inclusive>.

Ob igralih, ki se vrtijo, je treba zagotoviti vsaj 2 metra prostega prostora, ob velikih igralih, ki se zibajo ali vrtijo, je potrebna primerna zaščita pred naleti drugih otrok.

Skate proga spodbuja ravnotežje, povezovanje, druženje, igro, tekmovanje in otroci se tako naučijo sprejemati zmago in poraz. Gugalnice spodbujajo odgovornost, povezovanje, druženje, igro, različna čutila, gibanje z rokami, razumnost, medsebojno pomoč, medsebojno komunikacijo, usklajevanje interesov.

Slika št. 10: Gugalnica za gibalno ovirane otroke

Vir: <https://www.generalrecreationinc.com/landscape-structures-multi-user-inclusive-play-events/>.

Vsa igrala spodbujajo razvoj koordinacije gibanja, dinamičnega ravnotežja, natančnosti, razvoj pozornosti in situacijskega mišljenja, sodelovanje in spoštovanje pravil, medsebojno komuniciranje in sodelovanje, druženje z vrstniki ter z ostalimi otroki, opazovanje in spodbujanje ter uporabo različnih čutil. Ker bi bile zraven tudi rastline, bi to spodbujalo spoznavanje žive in nežive narave, primerjanje, opazovanje sprememb. Zraven bi bile tudi table z igrama križci in krožci ter štiri v vrsto, ki pripomorejo k opazovanju, branju in matematičnemu razmišljanju.

Slika št. 11: Igralo križci in krožci

Vir: <http://www.florasport.si/?subpageid=573>.

Slika št. 12: Igralo štiri v vrsto

Vir: <https://www.ceneje.si/lzdelek/9276390/igrace/poucne-ustvarjalne-igrace/druzabne-igre/feber-druzabna-igra-veliki-4-v-vrsto>.

Pomembna so tudi zvočna igrala, ki spodbujajo veselje do zvoka, igre, gibanja, razvijajo splošne sposobnosti zaznavanja, pozornosti, motorične spretnosti, jezikovno

komunikacijo in socialno vedenje (petje pesmi, igranje na glasbila, ritmična koordinacija, eksperimentiranje z glasom, materiali, instrumenti).

Sliki št. 13 in 14: Igralo za krepitev rok

Igralo za krepitev rok je zelo dobro, saj otroci na vozičkih potrebujejo mišice za poganjanje vozička, hkrati pa se družijo z gibalno neoviranimi otroki in se tako povežejo, zabavajo, pokažejo razumevanje, komunikacijo in sodelovanje.

Slika št. 15: Igrišče s podlago iz gume

Med vsemi podlagami je še vedno v ospredju guma, ki je lahko izdelana v obliki plošč ali je vlita v naprej pripravljeno obliko.

Gumijasta podloga je elastična, omogoča dostopnost vozičkom in drugim gibalnim pripomočkom, primerna je navkljub vremenskim vplivom (dež, blato, mraz) in je med drugim preprosta za čiščenje. Kontrastna barva lahko zavaruje slabovidne otroke. Podlaga je načrtovana tudi glede zelenega vnosa kontrastnih učinkov. Uporabimo lahko gumijasti material v obliki zlepljenih drobnih delcev, oblikovanih v plošče, ali kot nalit gumijasti sloj, ki

je dostopen v različnih barvah in grafičnih vzorcih, imeti pa mora seveda ustrezen certifikat, na katerem je navedena maksimalna višina padca, ki ji obloga ustreza.

Na podlagi iz umetne gume lahko s kontrastno barvo ali teksturo jasno označimo polja, kjer je največja verjetnost naleta ali padcev otrok. Paziti pa moramo na pretirano uporabo barv, saj se zelo hitro lahko zgodi, da izgubimo jasno prostorsko predstavo.

Slika št. 16: Raznobarvna igrišča

Vir: <http://si.gzsportingfloor.com/sports-flooring/epdm-flooring/epdm-playground.html>.

Slika št. 17: Pisano igrišče

Vir: <http://use-chem.com/playground-2/>.

Prostorsko oblikovanje s posebno izbranimi rastlinami daje prostoru karakter. Pomaga nam ustvariti ograde, senco, zastor in pomaga preprečiti erozijo na strmih pobočjih. Omogoča tudi zanimive vizualne spremembe med letnimi časi, ki skrbijo za različnost prostora čez celo leto. Rastline prostoru dodajo teksturo, vonj in barvo in vzpodbujajo čutila (voh, vid).¹

---

¹ Povzeto po: Pustavrh, P. (2016). *Poskus inkluzije v oblikovanju zunanjega prostora za otroke s posebnimi potrebami, enota Vrba. Diplomsko delo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo.

3 RAZISKOVALNI DEL

SODELOVANJE S STROKOVNJAKI

3.1 POGOVOR Z GOSPO ANDREJO DOLINAR, ŠPORTNICO INVALIDKO

21. 10. 2019 sva se pogovarjali z gospo Dolinar, ki je od hude prometne nesreče na invalidskem vozičku. Gospa je športnica, ki je sodelovala že na paraolimpijskih igrah v igranju namiznega tenisa.

Z nama je delila svoje izkušnje in mnenja. S svojimi predlogi nama je pomagala pri ideji za igrala. Opisala je svoje življenje in tako sva izvedeli, kako se invalidi počutijo in prebijajo skozi težave. Glede na to, da je bil to najin prvi pogovor z invalidno osebo, nama je bil pogovor zelo zanimiv.

Vprašanja, ki sva jih zastavili gospe:

1. Kaj vse vas v javnosti ovira kot gibalno ovirano osebo?
2. Mislite, da je javnost dovolj prilagojena za invalide? Kaj bi spremenili?
3. Glede na to, da živite v mestu, s katerimi težavami se srečujete v vsakdanjem življenju, kaj vas ovira pri službi?
4. Ali imate kakšne ovire pri daljših razdaljah?
5. Ali se vam zdi, da bi javnosti koristilo igrišče za invalide z igrali in napravami za krepitev mišic?
6. Ali poznate kakšen prostor, javno igrišče, ki ima igrala za gibalno ovirane?
7. Ali poznate kakšno konkretno napravo, ki bi nam jo lahko opisali?
8. Ali imate kakšno idejo za igralo, napravo, ki bi bila zabavna in koristna za otroke invalide?
9. Kaj mislite? Bi bilo vam in ostalim oviranim bolje, če bi bilo zraven še igrišče za neovirane, ali bi bilo bolje, če bi stalo samostojno?
10. Kako vas ljudje sprejmejo v družbi, kakšni so vaši občutki?
11. Ali mislite, da imajo ovirani kakšen strah pred hitrostjo, višino, novostmi – npr. se spustiti po toboganu za invalide?
12. Ali se vam zdi, da bi mestu koristile "klopce", ki bi imele strehico, da bi se lahko med vročimi dnevi "skrili" pod njo ali če bi deževalo, zraven pa bi bil tudi sedež za tiste, ki pridejo z vami, da bi se lahko potem skupaj namestili?
13. Kakšna se vam zdi ideja o toboganu?
14. Ali poznate še koga, ki je gibalno ali drugače oviran?

Odgovori:

1. Težje parkiranje, pločniki, širina vrat, stopnice, prenizke mize.
2. Da, je dovolj urejena. Je pa še vedno veliko pločnikov.
3. V službi imam vse urejeno, imam pa težji dostop do zdravnika.
4. Imam prilagojen avto s posebnimi ročkami, tako da v bistvu nimam večjih težav.
5. Seveda, fitnes naprave pa že obstajajo.
6. Da, v arboretumu in v fitnesih na sploh.
7. Poznam fitnes kolo, ki ima širši sedež, da je lažje sedeti.
8. Da, lahko bi imeli igro križci in krožci, da bi se vsi skupaj igrali.
9. Definitivno bi mi bilo bolje, če bi stala skupaj, saj bi se tako otroci bolj povezali.
10. V redu, sprejmejo me tako kot prej, ampak najprej sem se morala navaditi.
11. Mislim, da ne, saj med zabavo pozabijo na strahove.
12. Da, to bi bilo zelo dobro. Mislim, da bi bile klopce zelo koristne.
13. Ideja je super. Samo zraven ne bi smelo biti peska, saj potem invalidi ne bi mogli priti do tobogana.
14. Da.

Tukaj so zapisani samo ključni podatki, sicer pa sva se pogovarjali veliko tudi o njenem zasebnem življenju, vendar sva se osredotočili na temo, ki jo imava.

Slika št. 18: Pogovor z go. Dolinar

Vir: Fotografije ge. Brede Urankar.

3.2 POGOVOR S STROKOVNJAKI IN OTROKI V REHABILITACIJSKEM CENTRU SOČA

Prvi obisk sva opravili 24. 10. 2019.

Ko sva hodili po centru, nama je bilo zelo lepo, kako znajo poskrbeti, da se otroci ne počutijo slabo, saj imajo tudi igračke, kjer medvedka boli noga, druga igračka nosi očala in podobno. Prilagava nekaj slik.

Sliki št. 19 in 20: Igrače z ovirami

Vir: Fotografiji ge. Brede Urankar.

Tam sva imeli intervju z delovno terapevtko in vodjo delovnih terapevtk.

Vprašanja in odgovori:

1. Razmišljali sva, da bi naredili nova igrala, npr. tobogan, ki bi jih lahko uporabljali vsi otroci. Razloživa najino idejo in prosiva, če lahko vidiva njihova igrala.

Pokazali so nama igrišče, ki naju je razočaralo, saj sva mislili, da je na njem več igral. Igrišče je bilo majhno, a je odprto za javnost.

2. Kaj vi predlagate, kakšne so vaše ideje za igrala, ki bi bila najbolj primerna tudi za gibalno ovirane otroke?

Gospe nista imeli nobenih idej. Poudarili pa sta, da je pri vseh igralih zelo pomembna varnost otrok.

3. Ali se vam zdi, da bi starši otrok otrokom pustili na tobogan ali bi jih bilo preveč strah za svoje otroke?

Gospe mislita, da bi jih pustili, saj morajo igrala ustrezati vsem zahtevam varnosti.

4. Ali bi bilo otroke strah npr. višine, hitrosti ...?

Strah jih ne bi bilo. Mogoče samo nekatere otroke. Pri višini in hitrosti je treba paziti tudi na težo invalidskega vozička, ki je glede na starost otrok različne teže – od 5 kilogramov naprej.

5. Kaj mislite o ideji, da bi naredili takšno klopco, ki bi imela prostor za voziček in sedež za gibalno neoviranega otroka in starša? Imela bi strehico, da bi se lahko umaknili pred soncem.

Idejo sta zelo pohvalili.

Nato smo se dogovorili za naslednje srečanje, saj sva prosili, če bi se lahko pogovorili še z njihovimi pacienti. Ker so to otroci, bi jih lahko povprašali o njihovih željah.

Slika št. 21: Gugalnica, prilagojena za otroke na vozičku

Vir: Fotografija ge. Brede Urankar.

Slika št. 22: Gugalnici, prilagojeni za vse otroke

Vir: Fotografija ge. Brede Urankar.

Drugi obisk centra, 5. 11. 2019

Govorili sva tudi z dvema otrokoma s posebnimi potrebami, starima 11 in 9 let. Eden od njiju je bil na invalidskem vozičku, drugi pa je imel težave z dihalni in govorom. Hodita v običajno šolo. Otroka vsako leto prideta v Sočo, eden se rad vozi s kolesom in bi mu bila skate proga zelo všeč, drugemu pa so všeč gugalnice in vrtiljak, saj se rad zabava. Rada hodita v kino, Amadej (na vozičku) je zelo komunikativen, lan pa malo manj.

Otrokoma sva predstavili igrala in skate progo. Bila sta naš največji vir, ker sta povedala, da si želita novih igral, a morajo biti varna. Bila sta navdušena nad igriščem, saj v Soči že dolgo ni bilo novih igral. Otrok na vozičku bi rad preizkusil vsa igrala, drugi pa je bil navdušen nad skate progo, saj se zelo rad vozi s kolesom. Ugotovili sva, da je gibalno oviranim otrokom najbolj pomembna varnost, imajo pa tudi bogato domišljijo. Radi bi se družili tudi z ostalimi neoviranimi otroki. Predstavili sva najine ideje za igrala. Dečka sta kar žarela, tako sta bila vesela, da bi se lahko preizkusila na novih igralih.

Sliki št. 23 in 24: Pogovor z otrokoma s posebnimi potrebami (Žal fotografiranja njuni starši niso dovolili.)

Vir: Fotografiji ge. Brede Urankar.

3.3 POGOVOR S ŠOLSKIM PSIHOLOGOM DAMJANOM BETONOM, 30. 1. 2020

Povedal nama je, da to, kar delava, se imenuje inkluzivna pedagogika, kar pomeni vključevanje drugačnih v okolje. Strinja se z nama, da je najina ideja dobra, saj se tako otroci skozi igro učijo in spoznavajo drugačnost.

Otroci imajo dve miselnosti. Prva miselnost je, da so zmožnosti statične in nespremenljive. Vodi k želji po "izgledati bister" in k težnji po: izogibajo se izzivom, hitri predaji, dojetanju truda kot brezupnega, nepotrebnega, ignoriranju koristnih in dobronamernih negativnih povratnih informacij, občutkom ogroženosti ob uspehih drugih. Rezultat tega pa je, da se zgodaj ustavijo in dosežejo manj, kot bi lahko. Temu rečemo toga miselnost.

Drugi miselnosti pa se reče razvojna miselnost. Vodi k želji po napredovanju, učenju in zato k težnji po sprejemanju izzivov, vztrajanju, tudi ko naletijo na ovire in se spotaknejo, dojetanju truda kot poti k izboljšanju, učenju iz kritik in negativnih povratnih informacij, prepoznavanju vzorov in navdiha v uspehih drugih. Rezultat je, da dosežejo višjo raven uspehov in dosežkov. Vse to jim da več občutka svobodne volje.

Ta igrala spodbujajo drugi način, ker vidijo, da lahko to naredijo in se potem sprostijo, uživajo in poizkusijo nove stvari, ki jih prej ne bi. Izvedeli sva, da takšno igrišče spodbuja samozavest, vključevanje, motivacijo, empatijo, da otroci izrazijo svoja čustva, možnost za odprto miselnost, se razvijajo, so sočutni, si pomagajo in se tako počutijo pomembne. Neovirani izgubijo predsodke o njih, gibalno ovirani pa izgubijo strahove.

Tudi gospod Beton je poudaril, da je varnost pomembna. Pomembni pa so se mu zdeli tudi navodila, pravila in piktogrami.

Nekatera igrala bi dal tudi izven skate parka, saj meni, da morda komu ne bi bilo všeč, da bi bil v središču pozornosti. Dodal bi še kakšno špansko steno, table štiri v vrsto, zasadil bi visoke rastline, da bi otroci imeli malo svoje zasebnosti. Na tablah za navodila bi bila lahko bile tudi QR kode, ki bi jih lahko poskenirali in bi prišli na spletno stran (YouTube), kjer bi bila prikazana uporaba igral. Lahko bi posneli otroka, ki bi uporabljal igrala ter s tem prikazali uporabo igral na YouTube. Super je, da se učiš prek igre in igral, saj se hkrati zabavaš in se učiš.

3.4 POGOVOR PREK SKYPE-A Z MAMICO DVEH OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI, 20. 11. 2019

Pogovarjali sva se s Sophie Rietveld iz Nizozemske, ki ima gibalno in mentalno ovirana dvojčka, ki sta stara pet let. Razvoj dvojčkov je na stopnji enega leta. Zelo rada plezata po stopnicah, drugih opravil ne znata opravljati, lahko pa se z rokami primeta.

Rekla je, da ji je ideja všeč, všeč ji je raznolikost igral, dodala pa je, da bi bilo dobro, če bi bilo več ročk za oprijem, ker nekateri brez tega ne zmorejo, ker so tako ovirani, sicer pa je bila nad idejo navdušena.

Povedala je tudi, da na Nizozemskem ni skupnih igral, na katerih bi se lahko družili gibalno ovirani in neovirani otroci.

3.5 POGOVOR Z GOSPO DR. ANO KUČAN, KI JE ZAPOSLENA NA BIOTEHNIŠKI FAKULTETI V LJUBLJANI NA ODDELKU ZA KRAJINSKO ARHITEKTURO

1. Kakšna se vam zdi najina ideja?

Vajina ideja se mi zdi dobra. Všeč so mi igrala, predvsem gugalnica za tri osebe, kjer vsi sodelujejo. Na teh igralih se otroci res lahko družijo.

2. Kaj bi spremenili?

Lahko bi spremenili postavitev igral. Plošče iz tartana se mi ne zdijo v redu, ker se upognejo. Predlagam vlito gumo.

3. Ali bi se otroci igrali na teh igralih?

Da, seveda. Menim, da bi uživali, se zabavali, bilo pa bi tudi adrenalinsko.

4. Zakaj se takih stvari ne realizira?

Ker je predrago in je za to potrebno veliko dovoljenj.

Opozorila pa naju je, če bova sadili bambus, da ga morava nujno v Inox posodah.

Slika št. 25: Pogovor z go. Ano Kučan

Vir: Fotografija ge. Brede Urankar.

3.6 ANKETA O GIBALNO OVIRANIH OTROCIH

1. Ali se družiš z gibalno oviranimi otroki?

DA NE

2. Ali se ti zdi pomembno, da se gibalno ovirani in gibalno neovirani otroci družijo skupaj med igro?

DA NE

3. Ali poznaš kakšno skupno igrišče za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke? Če je odgovor DA, kje?

DA NE

Kje: _____

4. Se ti zdi, da bi bil skate park z gugalnicami, vrtiljakom in skate progo, ki so prilagojeni za vse otroke, dober za gibalno ovirane otroke?

DA NE

3.6.1 REZULTATI ANKETE

Anketo je reševalo osemdeset učenk in učencev s predmetne stopnje naše šole.

Anketa je bila anonimna.

1. vprašanje: Ali se družiš z gibalno oviranimi otroki?

DA: 17

NE: 63

Pri tem vprašanju nisva vedeli, kakšni bodo odgovori. Po odgovorih sklepava, da v okolju, kjer učenci živijo, ni veliko otrok, ki bi bili gibalno ovirani, in je zato druženja manj.

2. vprašanje: Ali se ti zdi, da je pomembno, da se gibalno ovirani in gibalno neovirani otroci družijo skupaj?

DA: 60

NE: 17

NE VEM: 3

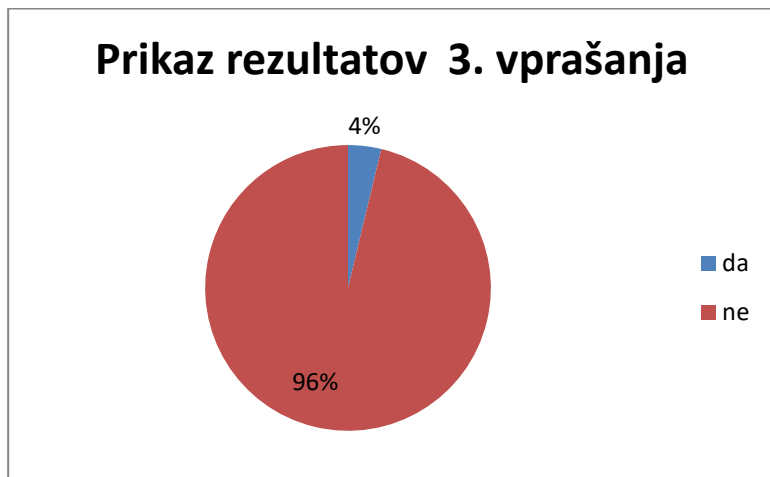

Presenetilo naju je, da je toliko učencev obkrožilo NE, saj ne razumeva, zakaj to ne bi bilo dobro za njih. Po rezultatih pa imava občutek, da nekateri učenci sploh niso prebrali vprašanja. Trije učenci pa so napisali ne vem, čeprav te možnosti ni bilo.

3. vprašanje: Ali poznaš kakšno igrišče za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke? Če je odgovor DA, kje?

DA: 3

NE: 77

Tisti učenci, ki so odgovorili z DA, so napisali, da so jih videli nekje v Ameriki, pri igrišču Interblock in v velikih parkih.

Pričakovali sva, da bo večina odgovorila z NE, saj sva tudi midve tako igrišče zasledili le v Kanadi. Poznava igrišče Interblock, vendar tam ni skupnih igral za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke.

4. vprašanje: Se ti zdi, da bi bil skate park z gugalnicami, vrtiljakom in skate progo, ki so prilagojeni za vse otroke, dober za tiste, ki so gibalno ovirani?

DA: 45

NE: 33

NE VEM: 2

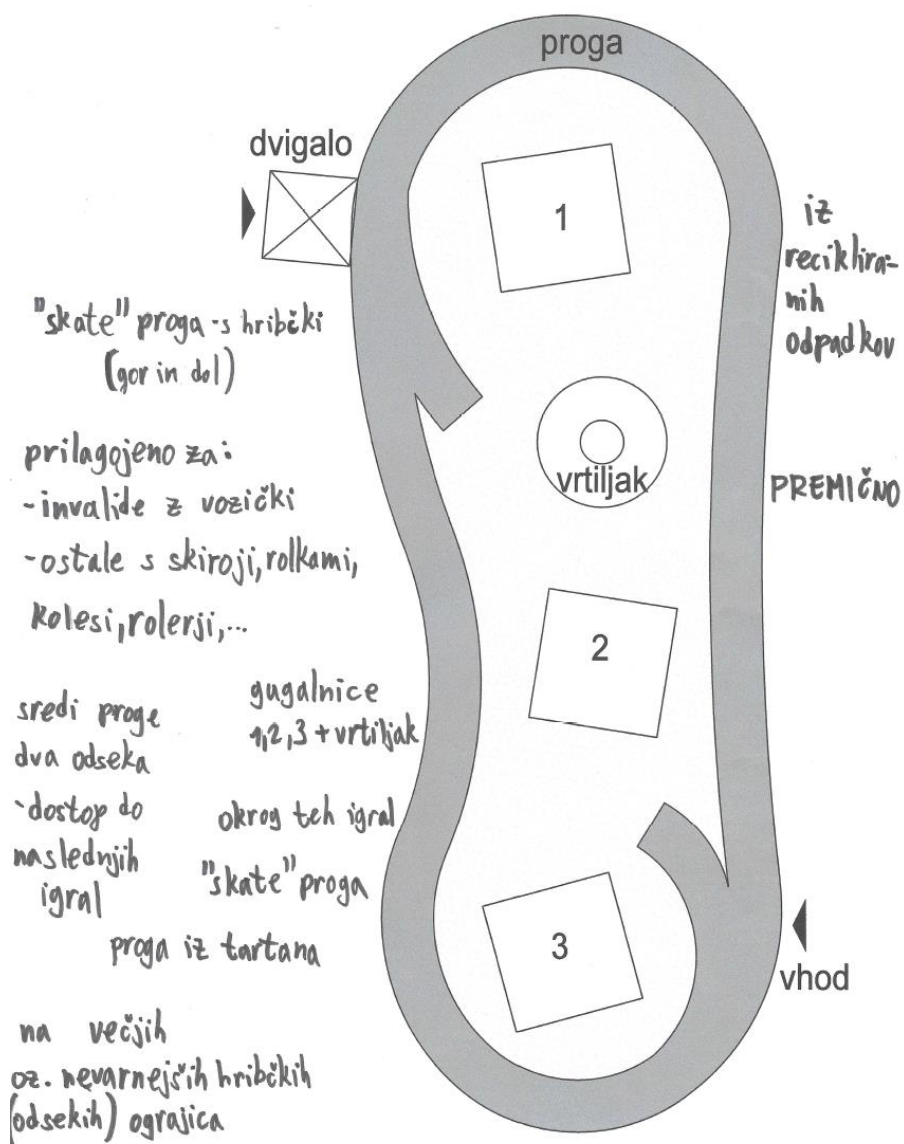
Ne moreva verjeti, da toliko učencem ni všeč najina ideja. Verjetno si sploh ne znajo predstavljati, kako je za razvoj otrok pomembno, da se družimo med seboj. Da spoznavamo različnost in jo znamo tudi sprejemati. Na naši šoli imamo tudi mednarodni oddelek, v katerem so otroci iz celega sveta, zato sva predvidevali, da so učenci tega že navajeni. Vidiva, da bomo morali na sprejemanju različnosti na šoli še veliko delati.

4 EKSPERIMENTALNI DEL

4.1 NAJINA REŠITEV – skupno igrišče za ovirane in neovirane otroke

Po vseh pogovorih sva dobili veliko novih idej, ki sva jih predlagali arhitektu Janu Žiherju. Pomagal nama je pri dodelavi ideje in nama narisal arhitekturne skice.

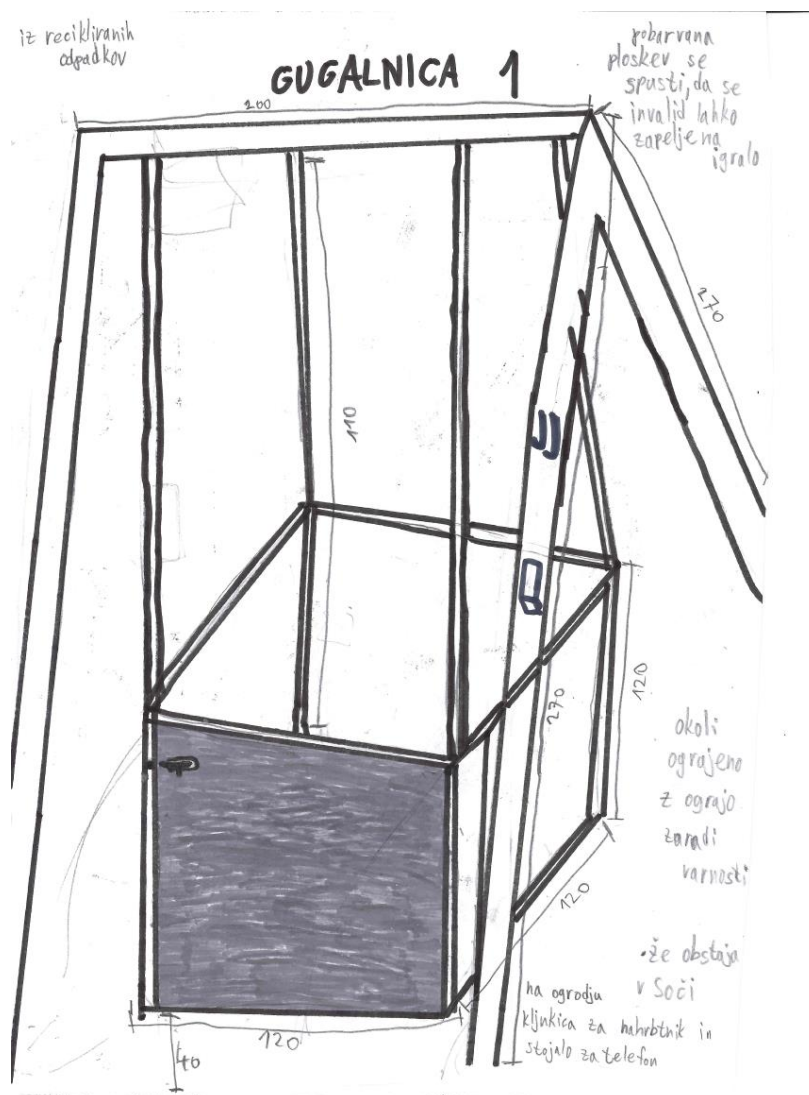
Prikaz najine ideje – t. i. skate park. Vsebuje skate progo, tri različne gugalnice in vrtiljak.

Slika št. 26: Izris arhitekta Jana Žiherja po najinih idejah

4.2 Gugalnica 1

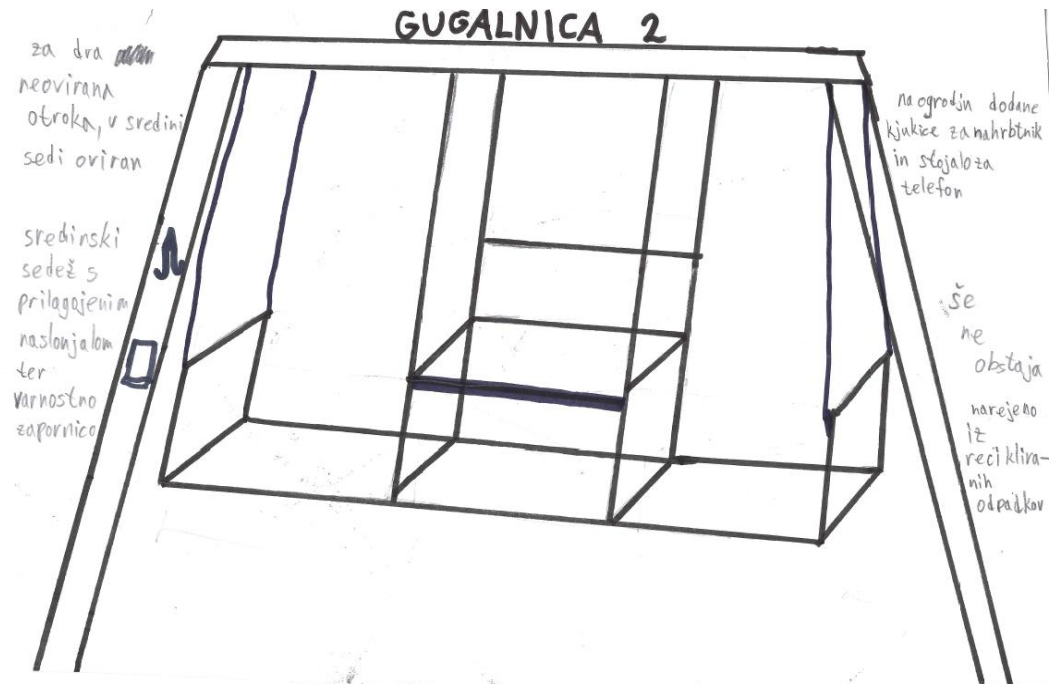
Gugalnica je v obliki kocke, iz ene strani pa je zaprta. Zaprta stranica se odpre in položi na tla, da se oviran otrok lahko zapele v gugalnico. Nato pa se zapre. Gugalnico mora privati nekdo drug. Takšno gugalnico imajo že v Rehabilitacijskem centru Soča. Midve pa sva dodali še kljukice za oblačila in nahrbtnik ter stojalo za telefon, ki bodo na ogrodju. Celotna gugalnica bo iz recikliranih materialov.

Slika št. 27: Skica gugalnice 1

4.3 Gugalnica 2

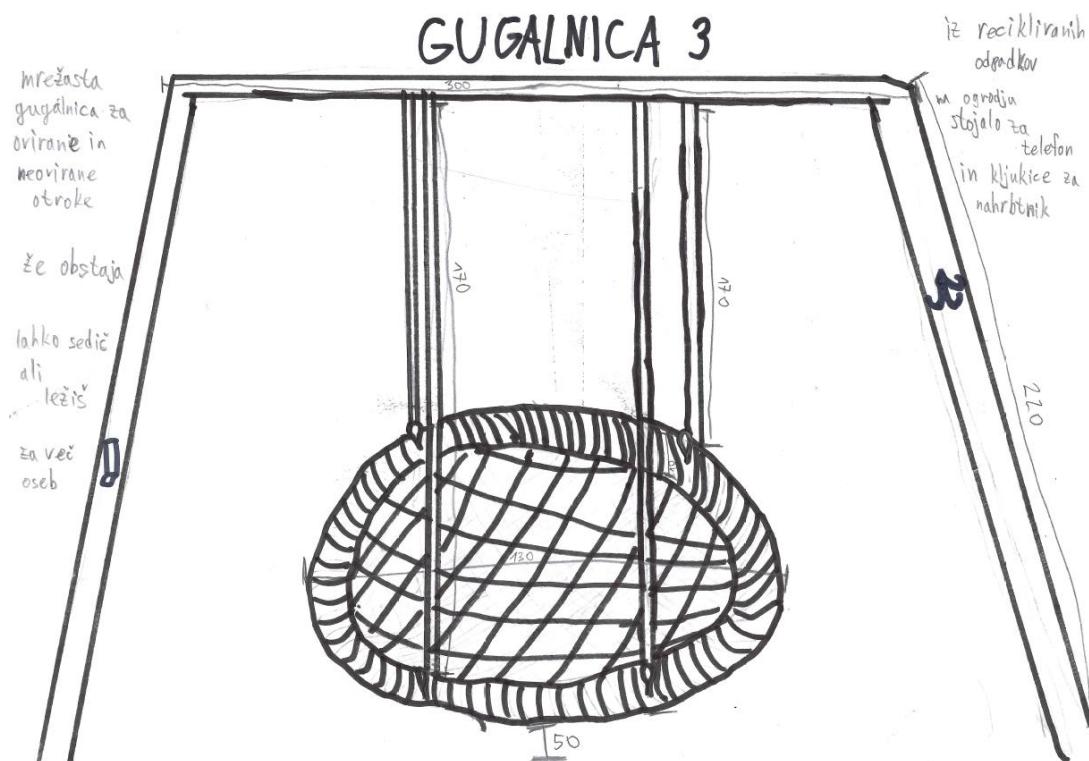
Namenjena je gibalno oviranemu otroku in staršema oz. dvema gibalno neoviranima osebama. Gibalno ovirani otrok bi sedel na sredini s posebnim naslonjalom. Dvignil bi "zapornico" in se usedel, nato bi jo spustil nazaj dol, da bi bil zavarovan. Ostali osebi bosta sedeli vsaka na svoji strani in porivali še gibalno oviranega otroka. Tako bi se lahko vsi trije skupaj na enkrat gugali. Takšna gugalnica še ne obstaja. Na ogrodju bodo tudi tukaj kljukice in stojalo za telefon. Iz recikliranih materialov bo tudi ta gugalnica.

Slika št. 28: Skica gugalnice 2

4.4 Gugalnica 3

To je mrežasta gugalnica. Velikokrat se pojavlja na igriščih, vendar je primerna tudi za gibalno ovirane otroke, saj lahko ležijo ali sedijo. Na njej je lahko več otrok, kar je super, da so povezani med seboj in se družijo. Tudi na tej gugalnici bi bile kljukice in stojalo za telefon. Seveda bo tudi ta gugalnica iz recikliranih materialov.

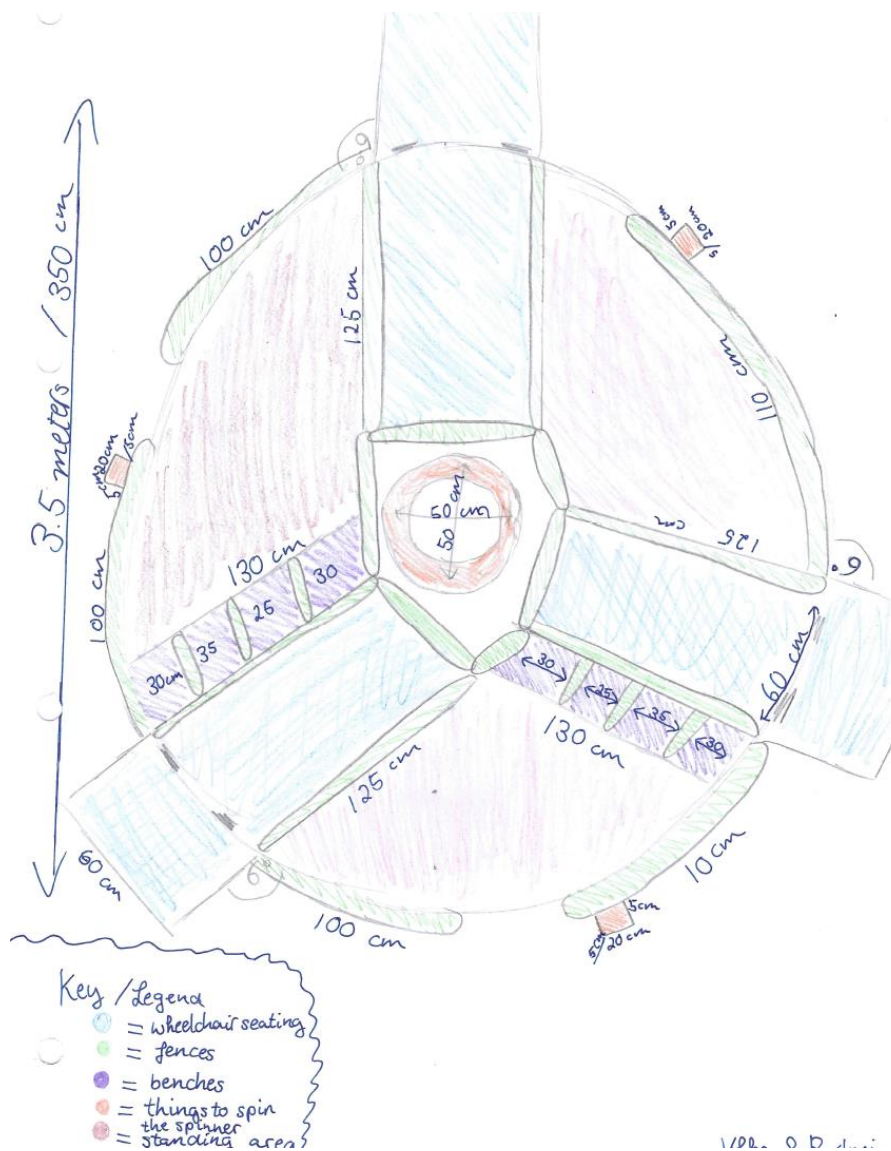

Slika št 29: Skica gugalnice 3

4.5 Vrtiljak

Vrtiljak bi stal v višini tal tako, da bi se lahko gibalno ovirani otrok na vozičku zapeljal na vrtiljak. Na vrtiljaku bi bile klopi, kamor bi se lahko usedli gibalno neovirani otroci, gibalno ovirani pa bi se zapeljali tam, kjer je prostor za njih, zraven so ograjice, da se lahko gibalno ovirani prime. Vsi pa imajo dostop do kroga, s katerim lahko vrtijo vrtiljak. Tudi to igralo bo iz recikliranih materialov.

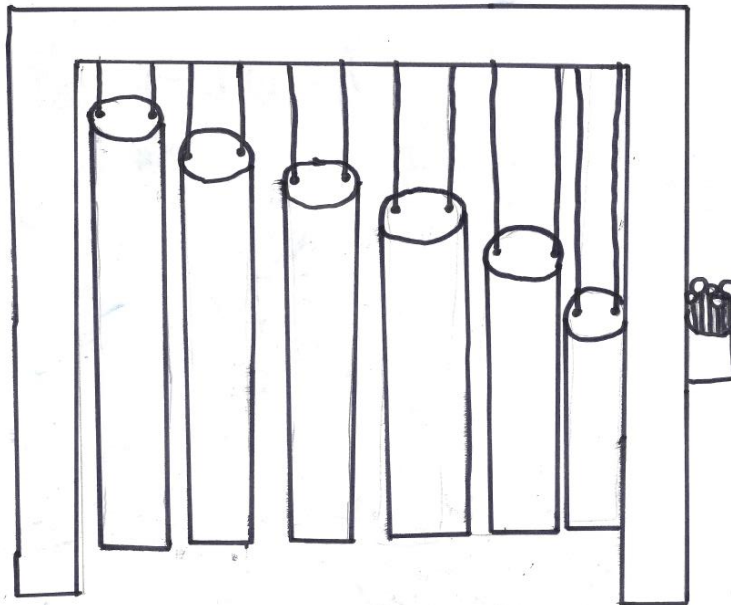

Slika št 30: Skica vrtiljaka

4.6 Zvočne cevi

To so kovinske votle cevi, ki bi bile na lesenem ogrodju, obešene od največje do najmanjše. Na ogrodju bi bil pritrjen lonček, noter pa bi bile palčke za igranje, da bi lahko z njimi igrali na cevi.

ZVOČNE CEVI

Slika št. 31: Skica zvočnih cevi

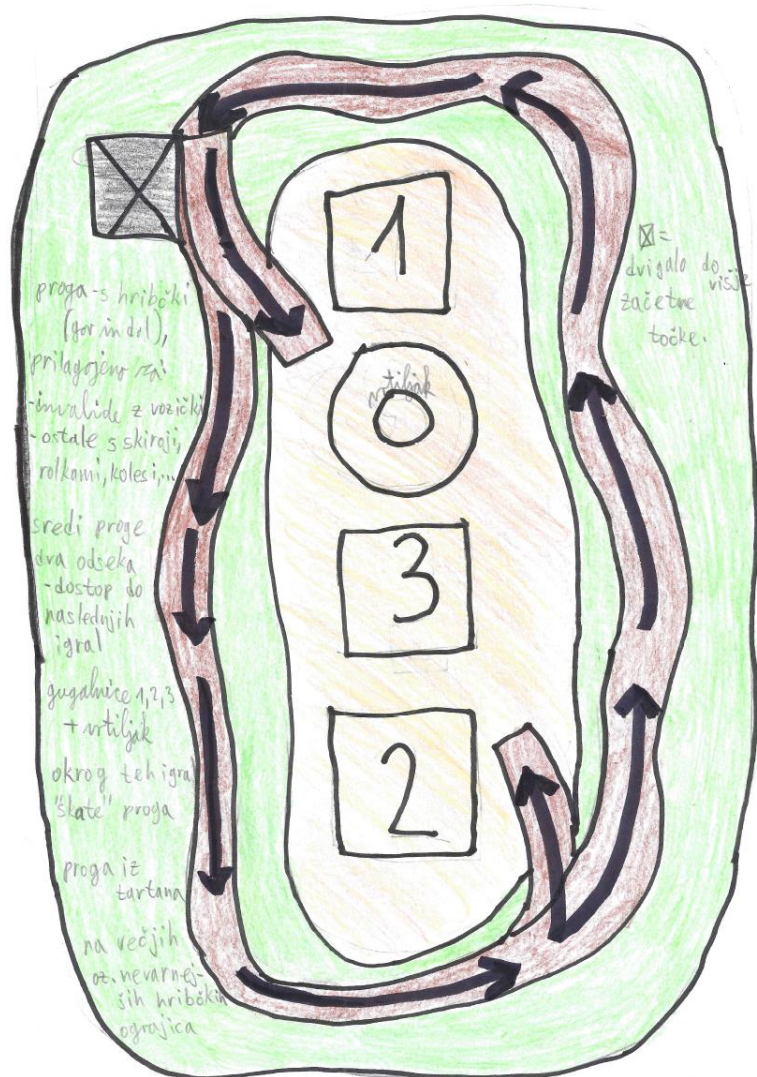
4.7 Skate proga

Zraven teh igral pa bi stala skate proga. Podobna obstaja že v Kanadi, vendar tam ni igral za gibalno ovirane otroke, ampak na tej sliki ima proga prevelike vzpetine, naša bi bila precej bolj položna.

Gibalno ovirani bi se s svojim vozičkom zapeljal v dvigalo za invalide, ki že obstaja. Zapeljal bi se do vrha, nato pa se spustil po progi, ki bi imela majhne, ne preveč strme vzpetine, da bi bila vožnja zabavnejša. Proga bi bila razdeljena z ograjo na dva dela – na eni strani bi se peljali gibalno ovirani otroci, na drugi pa gibalno neovirani otroci. Zraven bi bila ograja, da bi se lahko, če bi jih bilo strah, prijeli za ograjo.

Igrišče je prilagojeno za vse otroke.

Ta igrala bodo omogočila druženje vseh otrok. Poleg tega se bodo gibalno ovirani otroci bolje vključili v igro, uživali in si našli nove prijatelje.

Slika št. 32: Skica celotnega igrišča

To igrišče bi postavili v Tivoliju in po želji otrok v Rehabilitacijskem centru Soča. Nekatera igrala bi stala znotraj skate proge, nekatera pa izven te, saj tako otrokom zagotovimo nekaj zasebnosti. Okoli nekaterih igral bi stale tudi različne rastline, ki bi zagotavljale senco in intimnost. Zraven bi stala zvočna igrala, npr. kovinske cevi, po katerih lahko udarjajo in table s križci in krožci ter štiri v vrsto. Na tleh bi bil tartan, da se v primeru padca ne bi poškodovali, ker je to bolj mehak material in hkrati se lahko otroci na invalidskem vozičku peljejo po njem. Dodali bi še klopce za počitek in stoječ umivalnik s pitno vodo in javno stranišče.

4.8 TABLE S PRAVILI NA IGRIŠČU

- ★ Pazi, da ne pretiravaš v svojih zmožnostih (npr. pri hitrosti ...).
- ★ Ustavljanje sredi proge je nevarno!
- ★ Bodi prijazen do ostalih na igrišču!
- ★ Previdno prehitevaj.
- ★ V dvigalo gre lahko samo eden!
- ★ Čuvajmo naš park, saj je zelo dragocen!
- ★ Poskrbi, da odpadki pristanejo v košu za smeti!
- ★ Prerivanje je lahko zelo nevarno!
- ★ S svojim psičkom uživaj izven proge.

5 RAZPRAVA

1. Ali so v Sloveniji potrebna igrala za gibalno ovirane in neovirane otroke skupaj? DRŽI.

Ta trditev drži, saj v Sloveniji ni nobenih skupnih igral in skupnega igrišča za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke. Slovenija potrebuje igrala in igrišče, saj se gibalno ovirani in gibalno neovirani otroci ne morejo nikjer zabavati, se družiti in povezati. Pomembno je, da to spoznajo skozi igro.

2. Ali je dobro, da se gibalno ovirani in gibalno neovirani otroci družijo med seboj? DRŽI.

Drži, saj sva po pogovoru z veliko strokovnjaki in otroki ugotovili, da si otroci želijo medsebojnega druženja, da je to tudi zelo koristno za njih (povezovanje, zabava, sprejemanje drugačnosti). Tudi večina anketirancev je odgovorila, da je to dobro za njih.

3. Večina anketiranih učencev ne pozna skupnih igral ali skupnega igrišča za gibalno ovirane in gibalno neovirane otroke. DRŽI.

Na podlagi rezultatov ankete sva ugotovili, da ta trditev drži, saj sva pričakovali take rezultate, ker sva tudi midve odkrili podobno igrišče le v Kanadi.

6 ZAKLJUČEK

Ko sva pisali raziskovalno nalogo, sva se zelo zabavali in izvedeli veliko novega. Izvedeli sva, kakšne so težave gibalno oviranih ljudi in jih poizkušali rešiti. Izvedeli sva tudi, kako poteka njihovo življenje in kaj je potrebno za njihov razvoj. Poizkušali sva narediti igrišče, ki bi ustrezalo čim več standardom, da bi se lahko na njem družili in zabavali hkrati gibalno ovirani ter gibalno neovirani otroci.

Ugotovili sva, da premalo ljudi pozna taka igrišča in da jih je v Sloveniji premalo. Obiskali sva Rehabilitacijski center Soča, kjer sva se pogovarjali s strokovnjaki s tega področja, kjer sva izvedeli za potrebe gibalno oviranih otrok. Govorili sva tudi z gospo Dolinar, ki nama je povedala, kako poteka življenje tako oviranih ljudi. Nato sva zopet obiskali Rehabilitacijski center Soča in se tam pogovorili z otroki, kjer sva jim predstavili najino inkluzivno igrišče. Bili so navdušeni, igrala bi takoj preizkusili.

V najini šoli pa sva opravili tudi anketo o gibalno oviranih otrocih in najini ideji za inkluzivno igrišče. Večina otrok ne pozna nobenega takega igrišča in se ne družijo z gibalno oviranimi otroki, vseh pa jim je najina ideja.

Želeli sva oblikovati igrišče, ki bi bilo funkcionalno in privlačno za otroke, da bi se lahko vsi skupaj družili in zabavali ne glede na spol, starost, kulturo, vero ali telesne sposobnosti.

Pogovarjali sva se tudi z arhitektom Janom Žiherjem, ki nama je izrisal načrt postavitve igral, in z gospodom Blažem Barboričem, ki nama je izrisal karte, kje bi lahko stala igrala. Preko Skype-a sva se pogovarjali tudi z mamico dveh oviranih fantkov iz Rotterdama, kjer sva izvedeli za potrebe gibalno oviranih otrok.

Pri pisanju raziskovalne naloge sva uživali, se zabavali in izvedeli veliko novega o temi, ki ni velikokrat v ospredju.

7 VIRI IN LITERATURA

1. <https://siol.net/trendi/potovanja/benetke-na-robu-zloma-mesto-se-utaplja-v-turistih-427057>
2. <https://www.vecer.com/benetke-zelijo-zmanjsati-stevilo-turistov-zato-uvajajo-vstopnino-10081068>
3. <https://www.rtvsllo.si/tureavanture/evropa/benecanom-prekipelo-zaradi-turistov/428339>
4. <https://www.dnevnik.si/1042779116>
5. <https://www.24ur.com/novice/svet/benetke-500-evrov-kazni-za-sedenje.html>
6. <https://siol.net/novice/novice/benetke-wc-kartice-za-vs-a-stranisca-v-mestu-323452>
7. <https://kamzmulcem.si/seznam-najboljsih-pumptrackov-in-skate-parkov-po-sloveniji/>
8. <https://www.vecer.com/skate-park-pod-sportne-objekte-maribor-10074936>
9. <https://www.google.com/url?sa=i&source=images&cd=&ved=2ahUKEwjRjprGoKvnAhVN8BQKHe0QDkQQjRx6BAgBEAQ&url=http%3A%2F%2Fwww.lontech.si%2Fvrtne-klopi&psig=AOvVaw0DTQHJJfExDaX3HYDfJkY&ust=1580471297787258>
10. <https://www.abced.si/post/kako-sem-na%C5%A1el-carol-dweck>
11. Barber, M. (2018). Why cities need accessible playgrounds. Dostopno na spletni strani: <https://www.curbed.com/2018/7/20/17582148/accessible-playgrounds-design-ada-standards-inclusive>.
12. REPLICATING FULLY ACCESSIBLE AND INCLUSIVE PLAYGROUNDS THROUGHOUT THE COUNTRY, Zero Project, date unknown, organisation unknown, <https://zeroproject.org/practice/pra181460isr-factsheet/>
13. How to Measure For Wheelchair, Preferred health choice mobility and patient aid centre, date unknown, organisation unknown, https://www.phc-online.com/Measure-for-wheelchair_a/6.htm
14. Vibhutesh Kumar Singh, Data depicting disabled people statistics, ResearchGate, date unknown, organisation unknown, https://www.researchgate.net/figure/Data-depicting-disabled-people-statistics-1_fig1_286331363
15. Landscape Structures Multi-user Inclusive Play, General Recreation, Inc. , date unknown, organisation unknown, <https://www.generalrecreationinc.com/landscape-structures-multi-user-inclusive-play-events/>
16. Hackett, A. (2015). *Making play accessible, Perkins school for the blind*. Dostopno na spletni strani: "<https://www.perkins.org/stories/making-play-accessible>"<https://www.perkins.org/stories/making-play-accessible> .
17. STANDARD WHEELCHAIR STEELMAN START, SIZE 38 CM, kid-man, date unknown, organisation unknown, HYPERLINK "<https://www.kid-man.com/415-standard-wheelchair-steelman-start.htmls>"<https://www.kid-man.com/415-standard-wheelchair-steelman-start.htmls>
18. <https://www.playlsi.com/en/commercial-playground-equipment/play-surfacing/pebbleflex/>
19. Pustavrh, P. (2016). *Poskus inkluzije v oblikovanju zunanjega prostora za otroke s posebnimi potrebami, enota Vrba. Diplomsko delo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo.
20. https://www.youtube.com/watch?v=y_mTQZQ8Kzc&t=103s&fbclid=IwAR0KMDCIlgQrSzf98DOPpx1K37By3rn7hdTVCIH1it7a3sVGJJN9qb00EgLQ
21. https://www.youtube.com/watch?v=y_mTQZQ8Kzc&feature=youtu.be

8 PRILOGE

Možne lokacije za igrišče.

1. Park Tivoli.

2. Pri Železni cesti.

3. Blizu naše šole, nasproti Bratovševе ploščadi.

4. Blizu naše šole, za Mucherjevo ulico.

